

Obsah

Úvod	9
1 Teoreticko-metodologická východiska	13
2 Významné koncepty a mechanismy ve zdravotnictví	23
2.1 Determinanty zdraví	23
2.2 Ekonomické charakteristiky zdravotní péče	25
2.3 Hodnotové rámce ve zdravotnictví	36
2.4 Co pacient musí, chce a může mít	39
2.5 Univerzální a volitelná část systému	41
2.5.1 Možnost variability v rámci univerzální části systému	48
2.5.2 Mechanismy kontroly nákladů v obou částech systému	49
2.6 Neziskový princip ve zdravotnictví.	51
2.7 Zdravotnický systém	52
2.7.1 Dobré správcovství (stewardship)	55
2.7.2 Dobré vládnutí (governance)	55
2.7.3 Vstřícnost (responsiveness)	57
2.7.4 Odolnost (resilience)	57
2.7.5 Účinnost a efektivnost (efficiency, effectiveness).	58
3 Zdroje financování zdravotnických systémů	61
3.1 Princip solidarity.	61
3.2 Zdroje financování univerzální části systému	63
3.2.1 Všeobecné daně	63
3.2.2 Účelové („omašličkované“) zdravotní daně	63
3.2.3 Sociální pojištění	64
3.2.4 Nominální zdravotní pojištění	65
3.2.5 Poplatky a doplátky	65
3.3 Zdroje financování volitelné části systému	66
3.3.1 Soukromé pojištění.	66
3.3.2 Zdravotní spoření	67
3.3.3 Přímé platby.	67

3.4	Transformace sociálního zdravotního pojistného do zdanění příjmů	68
3.5	Fiskální prostor pro zdravotnictví	72
3.5.1	Trojúhelníkový graf fiskálního prostoru.	77
3.5.2	Fiskální modely	79
3.6	Struktura plátců v univerzální části systému	83
3.6.1	Systém jednoho plátce (single-payer).	84
3.6.2	Systém více plátců (multi-payer).	85
3.7	Specifika soukromého zdravotního pojištění.	91
3.7.1	Zjišťování a ocenění zdravotního rizika.	92
3.7.2	Volitelné zdravotní pojištění.	97
4	Typologický a kvantitativní pohled na zdravotnictví	100
4.1	Přístupy k typologii	100
4.2	Makroekonomické a zdravotnické ukazatele.	105
5	Konfigurace vybraných zdravotnických systémů	117
5.1	Spojené státy americké	117
5.1.1	Zdroje a schémata financování.	118
5.1.2	Pozice pacientů	123
5.1.3	Zdravotnická zařízení.	125
5.2	Nizozemsko	126
5.2.1	Zdroje a schémata financování.	127
5.2.2	Pozice pacientů	129
5.2.3	Zdravotnická zařízení.	130
5.3	Německo	131
5.3.1	Zdroje a schémata financování.	134
5.3.2	Pozice pacientů	135
5.3.3	Zdravotnická zařízení.	137
5.4	Velká Británie	138
5.4.1	Zdroje a schémata financování.	140
5.4.2	Pozice pacientů	142
5.4.3	Zdravotnická zařízení.	142
5.5	Komparace a syntéza typických prvků	145
6	Implikace pro český zdravotnický systém	148
6.1	Změny sociálně-ekonomického pojetí zdravotní péče.	148
6.1.1	Vývoj standardu, „nestandardu“ a nadstandardu v českém zdravotnictví	149

6.1.2	Modely optimálního členění a financování zdravotní péče v českém kontextu	154
6.2	Fiskální prostor pro univerzální část systému	156
6.2.1	Racionalizace dolní hranice sazby zdravotní daně	160
6.2.2	Možné směry implementace do existujícího daňového systému.	167
6.2.3	Výrovnávání ekonomického cyklu na úrovni zdravotních pojišťoven	173
6.2.4	Přerozdělení zdrojů a centrální fond veřejného zdravotního pojištění	177
6.2.5	Dopady epidemie covid-19 na český fiskální prostor	178
6.3	Model více pojišťoven s institucionální autonomií financovaný z veřejných zdrojů	183
6.4	Model řízený krajskými zdravotními správami a ministerstvem zdravotnictví	187
6.5	Volitelná část systému	189
6.5.1	Soukromé zdravotní připojištění	190
6.5.2	Předplacené programy zdravotní péče	192
6.6	Další cesta pro českou zdravotní politiku	196
7	Shrnutí hlavních poznatků aneb co z toho vyplývá	202
	Slovníček anglických výrazů a termínů	215
	Seznam obrázků a tabulek	219
	Summary	223
	Použitá literatura	225
	Příloha 1 – Doplnující statistické údaje	247
	Příloha 2 – Ukázky obsahu volitelných předplacených programů	253
	Věcný rejstřík	261